

Trumpai atsakykite į klausimą, arba užbaikite teiginį. [Po 1 tašką už klausimą]

1. Pagrindinis plokščių tektonikos teorijos autorius:

Alfredas Vegeneris

2. Pemza ir granitas tos pačios cheminės sudėties. Kodėl granitas vandenyje skęsta, o pemza plaukia?

Granitas sunkesnis už vandenį (tankus, kristalinis, magminė intruzinė uoliena), pemza – lengvesnė dėl oro burbuliukų (magminė vulkaninė, nekristalinė uoliena)

3. Aukščiausias kalnas Saulės sistemos planetose yra:

Olimpo kalnas Marse

4. Geofizinis metodas, kuris gali „peršviesti“ Žemės gelmes, vadinasi:

Seismologija (geofizinis metodas)

5. Žemės sluoksnis, esantis po išoriniu branduoliu, vadinasi:

Vidinis branduolys

6. Iškilusi Žemės plutos dalis, apribota sprūdžiais (lūžiais) vadinama:

Horstu

7. Kodėl kai kurios uolienos ar dirvožemiai būna raudonos spalvos?

Dėl geležingų mineralų oksidacijos (rūdijimo)

8. Vandeniui išgaravus, ištirpę jonai (Na^+ , Cl^- , Mg^{2+} , Ca^{2+} ir kt.) sudaro kietus kristalus, pvz., halitą ar gipso nuosėdas. Kaip vadinamos šios uolienos?

Evaporitai

9. Kas nulemia kristalo formą?

Atomų išsidėstymas kristalinėje gardelėje

10. Kada didžiausia tikimybė rasti gintarą ar iš jūros išplautą fosiliją (pvz., amonitą ar moliusko kriauklę) pajūryje?

Po audrų, žiemą.

11. Kodėl actas tinka kalkių nuosėdoms valyti?

Karbonatai reaguoja su rūgštimi, virsta milteliais

12. Kada žemėje pražydo pirmasis augalas? Kas tai buvo?

Magnolija, juroje, mezozojuje

13. Kuo jauni kalnai skiriasi nuo senų?

Jaunų aštrios viršūnės, senų plokščios, žemesnės

14. Kodėl marmuras labiau tinka skulptūroms nei klintys?

Jis iškristalizuotas, kietesnis, blizgantis

15. Iš ko sudarytas žalvaris?

Vario ir cinko

16. Kokie ledyno dariniai suformavo aukščiausias Lietuvos kalvas?

Kraštinės morenos

17. Kaip vadinasi uoliena, sudaryta iš kitų uolienų sucementuotų apvalainukų?

Konglomeratas

18. Grynuoliai deimantas ir grafitas yra anglies polimorfai. Kokių dar žinote mineralinės kilmės polimorfų?

Kalcitas – aragonitas; kianitas – silimanitas, andalūzitas

19. Kas vadinama „muilo akmeniu“?

Steatitas, talko uoliena, talko skalūnas

20. Kokias fizikines mineralų savybes nagrinėjame poliarizaciniu mikroskopu?

Optinės

21. Kokio geologinio amžiaus dolomitas kasamas Lietuvoje?

Devono, 400-350 milijonų metų, paleozojaus

22. Kokia šalis yra didžiausia retųjų žemės elementų eksportuotoja pasaulyje?

Kinija

23. Dzūkijos smėlynai - tai ledyno tirpsmo srautų suplauti..... Kas? :

Zandrai

24. Iš ko sudaryta kreida?

Iš smulkių kalcito, klinčių dalelių, dažniausiai mikroorganizmų (Foraminiferų ir kt.)

25. Kokį geologinį procesą galima identifikuoti pagal urano virtimo švinu santykį?

Uolienos susidarymo, kristalizacijos amžių

26. Dalį Islandijos dengė/ia kontinentiniai ledynai. Jie periodiškai tirpo dėl aktyvaus geologinio proceso. Tai nustatyta pagal tarpledynmečių uolienas. Kokios tai uolienos?

Vulkaninės

27. Kuo ypatinga Mauna Loa ir Mauna Kea ugnikalnių kilmė?

Susidarė virš karštojo taško, mantijinio pliumo, vulkaninėse salose

28. Kokiu prietaisu registruojami Žemės drebėjimai?

Seismografu

29. Kaip apibūdintumėte „aukso karštinę“?

Aukso telkinių atradimas ir jų masinis naudojamas. Būdingas praeitų amžių Š. Amerikai.

30. Vienoje iš pasakų karalius merginai davė rėtį ir liepė atnešti vandens. Ji vandens atnešė. Kaip jai tai pavyko?

Užlipdė rėčio skylės moliu.

31. Kaip vadinamas seniausias geologinis Žemės periodas, jei jo pavadinimas siejamas su požeminiu mirusiųjų pasauliu?

Hadu, Hadėjumi

32. Būna uolienų klostuose, gyvūnuose, smuike. Kas?

Gyslos

33. Kuri Lietuvos dalis per paskutinį ledynmetį nebuvo padengta ledu?

Pietryčių Lietuva, Dieveniškės

34. Kas auksu mesta, sidabru atausta, deimantu vedžiota? Kokiai klasei priklauso išvardinti mineralai?

Vaivorykštė, grynuoliai

35. Kokios fosilijos „medžiojamos“ Šaltiškių molio karjere?

Amonitai, jura, mezozojus

36. Pagal ką išskirtas naujas antropoceno periodas?

Pagal žmonių veiklą, palikusių pėdsaką visoje Žemėje. Plastiką, branduolinių sprogimų medžiagų liekanas

37. Kokią uolieną planuojama kasti Lietuvoje požeminiu būdu?

Anhidritą

38. Jums priklausančiame sklype, ieškodami vandens, Žemės gelmėse radote naftos? Kam ji priklauso?

Valstybei

39. Ką „išspjauna“ ugnikalnis?

Pelenus, dujas, bombas, lapiles

40. Pegmatituose daug rūdinių mineralų, iš kurių išgaunama nemažai cheminių elementų. Pastaruoju metu ypač ieškomi pegmatitai, kuriuose gausu elemento, labai reikalingo elektromobiliams. Koks tai elementas?

Ličio